

Transgraniczne optymalizacje podatkowe będą jeszcze trudniejsze Agnieszka Gliwińska, [doradca podatkowy Wrocław](#), Rödl & Partner

Krajowe przepisy o raportowaniu będą stosowane od 1 lipca 2020 r. Istotne jest jednak to, że pierwszy obowiązek przekazania informacji o agresywnych transakcjach podatkowych będzie dotyczyć uzgodnień wprowadzanych już od 25 czerwca 2018 r.

25 czerwca 2018 r. weszła w życie Dyrektywa Rady (UE) 2018/822 z 25 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania w odniesieniu do podlegających zgłoszeniu uzgodnień transgranicznych (dalej: dyrektywa). Dyrektywa będzie stosowana od 1 lipca 2020 r.

Nowe przepisy dyrektywy rozszerzają dotychczasowe reguły wymiany informacji między państwami europejskimi. Wprowadzają kolejne środki, jakimi organy podatkowe mogą dysponować w odpowiedzi na agresywne planowanie podatkowe. Ma to na celu ochronę krajowych baz podatkowych przed erozją przy użyciu wyrafinowanych struktur planowania podatkowego, wykorzystujących mobilność kapitału oraz osób w obrębie rynku wewnętrznego UE.

Jak wskazuje wstęp do dyrektywy, kraje członkowskie UE obserwują stosowanie przez podatników uzgodnień wykorzystujących systemy podatkowe różnych krajów, które powodują przenoszenie dochodów podlegających opodatkowaniu do państw o korzystniejszych rozwiązaniach podatkowych lub zmniejszenie całkowitego poziomu zobowiązań podatników. Wymiana informacji podatkowych między władzami podatkowymi państw europejskich ma umożliwić szybką reakcję tych państw na szkodliwe praktyki podatkowe. Celem dyrektywy jest również zniechęcenie podatników do korzystania z transgranicznych uzgodnień z zakresu potencjalnie agresywnego planowania podatkowego.

Kogo obowiązują nowe przepisy

Dyrektywa jest skierowana do wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Nakłada ona na państwa unijne obowiązek przyjęcia i opublikowania wewnętrznych przepisów w tym przedmiocie. Ostateczny termin na wprowadzenie postanowień dyrektywy do ustaw krajowych to 31 grudnia 2019 r.

Kto będzie zobowiązany

Główny ciężar zawiadamiania organów będzie spoczywać na pośredniku, czyli osobie, która opracowuje, wprowadza do obrotu, organizuje, udostępnia do wdrożenia albo zarządza wdrażaniem schematu optymalizacji podatkowej. Zobowiązana do zgłoszenia będzie także osoba, która wyłącznie udziela pomocy, wsparcia lub porad przy takim procesie, jeżeli na podstawie okoliczności i dostępnych informacji zdaje sobie sprawę (lub powinna zdawać sobie sprawę), że bierze udział w procesie optymalizacyjnym.

Ministerstwo Finansów w piśmie skierowanym do doradców podatkowych, radców prawnych, adwokatów oraz doradców finansowych zawiadamia, że mogą być zobowiązani do raportowania jako pośrednicy. Ministerstwo wskazuje, że w takiej roli mogą znaleźć się również m.in. biegli rewidenci, notariusze i księgowi.

Po spełnieniu warunków

Aby dany podmiot był zobowiązany do raportowania jako pośrednik, musi spełnić jeden z poniższych warunków:

- być rezydentem podatkowym w kraju UE,
- posiadać zakład w kraju UE, za pośrednictwem którego świadczy usługi optymalizacyjne,
- być zarejestrowanym w państwie członkowskim lub podlegać jego przepisom,

- być zarejestrowanym w stowarzyszeniu zawodowym w kraju UE, związanym z usługami prawnymi, podatkowymi lub doradczymi.

Nie tylko pośrednik

Także podatnik może być zobowiązany do zgłaszania, jeżeli będzie opracowywał strukturę samodzielnie, bez pośredników, bądź pośrednicy będą zwolnieni z raportowania m.in. z powodu konieczności zachowania tajemnicy zawodowej. Przy czym wystarczające do powstania obowiązku będzie, że podatnik dysponuje uzgodnieniem lub gotowy jest je wdrożyć albo wykonał pierwszą czynność służącą wdrożeniu.

Co najmniej jedno państwo członkowskie

Konieczne będzie raportowanie tzw. uzgodnień transgranicznych, czyli struktur planowania podatkowego, dotyczących co najmniej jednego państwa członkowskiego, które potencjalnie mogą prowadzić do unikania opodatkowania.

Charakter transgraniczny mają takie struktury planowania podatkowego:

1. które dotyczą więcej niż jednego państwa członkowskiego UE bądź dotyczą państwa członkowskiego i państwa trzeciego,
2. i jednocześnie zachodzi jedna z okoliczności:

- uczestnikami uzgodnień jest kilka podmiotów, będących rezydentami podatkowymi różnych państw,

- jeden z uczestników jest rezydentem podatkowym kilku jurysdykcji, - uzgodnienie stanowi część działalności zakładu prowadzonego w innym państwie przez co najmniej jednego uczestnika,

- co najmniej jeden uczestnik prowadzi działalność w innej jurysdykcji, mimo iż nie jest jej rezydentem podatkowym ani nie ma tam stałego zakładu, - uzgodnienie może mieć wpływ na automatyczną wymianę informacji lub na wskazanie własności rzeczywistej.

Przedmiotem zgłaszania będą uzgodnienia:

- standaryzowane – rozwiązania, które nie wymagają znacznego dostosowania do potrzeb podatnika,
- opracowane na zamówienie – każde inne niż standaryzowane.

Cechy rozpoznawcze

Dyrektywa wymienia wprost tzw. cechy rozpoznawcze uzgodnień transgranicznych, które wskazują na potencjalne zagrożenie unikaniem opodatkowania i zobowiązują do raportowania (załącznik nr 4 do dyrektywy).

Zasadniczo niezbędne będzie zawiadamianie odpowiednich organów o opracowanej, uzgodnionej i gotowej do wdrożenia strukturze (schemacie), której główną korzyścią lub jedną z głównych korzyści może być korzyść podatkowa (tzw. kryterium głównej korzyści). Dyrektywa wymienia cechy rozpoznawcze związane z kryterium głównej korzyści takie jak m.in.:

A. ogólne:

1. uzgodnienie, w którym podatnik lub uczestnik zobowiązuje się do przestrzegania klauzuli poufności i nieujawniania wobec innych, w tym wobec organów podatkowych, jak dane uzgodnienie zapewnia korzyść podatkową;
2. pośrednik ustala zapłatę za uzgodnienie w stosunku do kwoty korzyści podatkowej lub uzależnia zapłatę od uzyskania korzyści.

B. szczególne:

1. rozmyślne nabycie przedsiębiorstwa przynoszącego straty podatkowe w celu zmniejszenia zobowiązań podatkowych;

2. przekształcenie dochodu w kapitał, darowiznę lub inne kategorie dochodów, które są niżej opodatkowane lub zwolnione z podatku;
3. transakcje generujące fikcyjny obrót, przy zaangażowaniu podmiotów pośredniczących, którzy nie odgrywają żadnej roli; zawieranie transakcji wzajemnie się znoszących lub kompensujących.

C. szczególne, powiązane z transakcjami transgranicznymi - uzgodnienia obejmujące transgraniczne płatności, które podlegają odliczeniu, a są zawarte między przedsiębiorstwami powiązаныmi, gdy odbiorca jest rezydentem podatkowym w kraju, który nie pobiera podatku od osób prawnych, pobiera wg stawki zerowej lub prawie zerowej, gdzie są zwolnione od podatku bądź są objęte preferencyjnym systemem podatkowym.

Także inne cechy rozpoznawcze, bez względu na ich związek z korzyścią podatkową, będą prowadzić do obowiązku raportowania. Dotyczy to m.in.:

- transakcji transgranicznych – dokonywanie amortyzacji tego samego składnika aktywów w kilku państwach, korzystanie z ulgi z tytułu podwójnego opodatkowania w zakresie tego samego dochodu w kilku jurysdykcjach;
- uzgodnień powodujących obejście obowiązku raportowania odnośnie do „rachunków finansowych”;
- uzgodnień obejmujących łańcuch nieprzejrzystej własności prawnej lub rzeczywistej;
- uzgodnień odnośnie do cen transferowych np.: wykorzystanie jednostronnych zasad „bezpiecznej przystani”, przeniesienie trudnych do wycenienia wartości niematerialnych i prawnych, przeniesienie funkcji, ryzyk lub aktywów, skutkujące zmniejszeniem prognozowanego wyniku finansowego o co najmniej 50 proc.

Jakie informacje będą przekazywane

Organy skarbowe będą gromadzić i przekazywać automatycznie dane dotyczące transakcji, jak m.in.:

- dane identyfikacyjne pośredników i podatników;
- informacje o cechach rozpoznawczych uzgodnienia;
- streszczenie treści uzgodnienia;
- dzień dokonania czynności;
- wartość uzgodnienia.

Od kiedy powstaje obowiązek

Krajowe przepisy wydane na podstawie dyrektywy będą stosowane od 1 lipca 2020 r. Istotne jest jednak to, że pierwszy obowiązek przekazania informacji o optymalizacjach podatkowych będzie dotyczyć uzgodnień wprowadzanych już od 25 czerwca 2018 r.

Oznacza to, że już na dziś niezbędne jest analizowanie, czy planowana transakcja (restrukturyzacja, uzgodnienie) spełnia warunki do raportowania. Konieczne jest również gromadzenie danych o transakcjach podlegających takiemu obowiązkowi zgodnie z wymogami dyrektywy, tak by można je było przekazać po dniu rozpoczęcia stosowania nowych przepisów, tj. od 1 lipca 2020 r.

Agnieszka Gliwińska jest doradcą podatkowym i Senior Associate we wrocławskim biurze Rödl & Partner

Źródło: <https://www.rp.pl/Podatek-dochodowy/309179992-Transgraniczne-optimalizacje-podatkowe-beda-jeszcze-trudniejsze.html>